

VEJLEDNING

– BRYDNINGER, FORSTÅELSE & PRAKSIS

Projekt 3.3

Vejledningsstrategier for Ungdomsuddannelserne

Projektdeltagere:

Lis Boysen, UCC

Lisbeth Højdal, UCC

Rita Buhl, VIA UC

Ulla Nistrup, VIA UC

VIDENCENTER FOR
UDDANNELSES- OG
ERHVERVSVEJLEDNING

Formål med projektet

VIDENCENTER FOR
UDDANNELSES- OG
ERHVERVSVEJLEDNING

At udvikle vejledningsstrategier på ungdomsuddannelsesniveau.

- **indsamling af vejledningsstrategier dels i praksis i samarbejde med 4 skoler – både formuleret strategi og i handling - og i undersøgelser på området. De 4 skoler repræsenterer handelsskoler, tekniske skoler, almene gymnasier og Sosu-skoler.**
- **Med afsæt i første delmål arbejdes der med idegenerering af vejledningsstrategier til inspiration på 3 - 4 skoler.**
- **Der udarbejdes en professionelprofil på en gennemførelsesvejleder**
- **Med afsæt i ovenstående udarbejder skolerne vejledningsstrategier, der integreres i skolernes generelle kvalitetssikringsarbejde.**

Formål

VIDENCENTER FOR
UDDANNELSES- OG
ERHVERVSVEJLEDNING

At fokusere vejledningsstrategier m.h.p. at forebygge frafald.

- **Med udgangspunkt i vejledningsstrategier til at formindske frafald tilbydes proceskonsulentbistand i forbindelse med 4 udvalgte skolars udviklingsarbejde med vejledningsstrategier målrettet frafaldsproblematikken.**
- **At inspirere skolerne til at integrere vejledningsstrategier ang. frafald i skolens samlede arbejde.**

Metode

VIDENCENTER FOR
UDDANNELSES- OG
ERHVERVSVEJLEDNING

Fase 1: Videnindsamling og analyse

- **Litteraturstudier af nyere undersøgelser og rapporter inden for området.**
- **I samarbejde med 4 skoler repræsenterende de forskellige uddannelser foretages empiriske undersøgelser bl.a. via fokusgruppeinterview for at få afdækket eksempler på 'best practice'.**
- **Afdækning af eksempler på vejledningsstrategier og erfaringer med anvendelsen af dem**

VIDENCENTER FOR
UDDANNELSES- OG
ERHVERVSVEJLEDNING

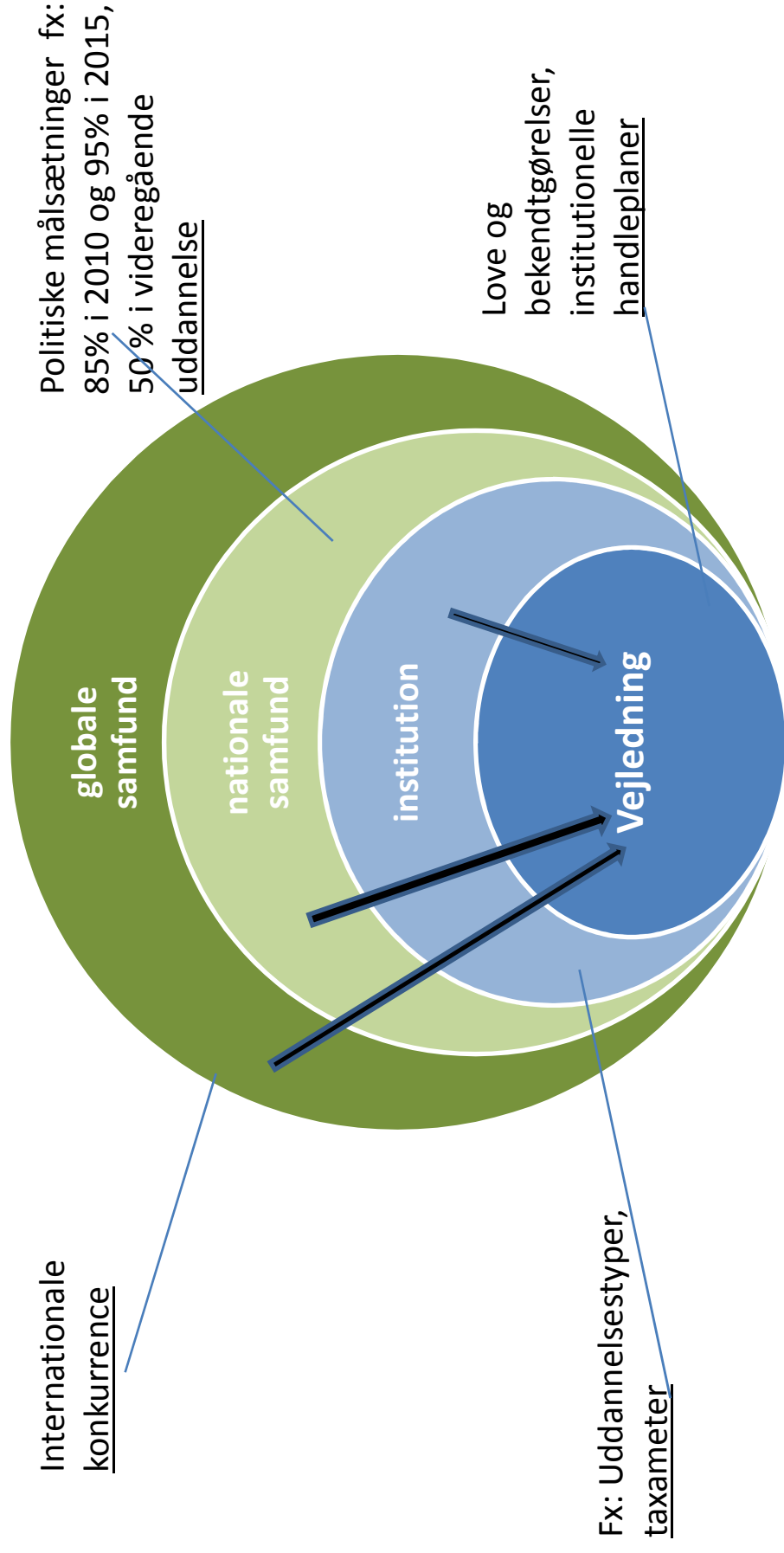
på www.vue.dk

- **Fase 2: Idegenerering**
 - Med afsæt i videnindsamlingen og analysen beskrives eksempler på 'practice' i relation til, hvordan vejledningsstrategier kan bidrage til at reducere frafald og kvalitetssikre udslusning fra ungdomsuddannelserne til videre uddannelse eller erhverv.
 - Fase 2 afsluttes med baggrund i arbejdet i fase 1 og 2 med at der udarbejdes forslag til professionel kompetenceprofil for gennemførelsesvejledere.
- **Fase 3: Udviklingsarbejdet**
 - I samarbejde med 4 skoler – en fra hver skoleform- arbejdes der med / videreudvikles skolernes målsætning for vejledning, vejledningsstrategier og integrering i skolernes samlede "kvalitetssikringsarbejde".
 - I denne projektfase fungerer projektmedarbejderne som proceskonsulenter i relation til skolernes udviklings- og implementeringsarbejde.
 - Arbejdet i 3. fase sættes i gang med et inspirations- og erfaringsseminar.
 -

Vejledningens kontekst

VIDENCENTER FOR
UDDANNELSES- OG
ERHVERVSVEJLEDNING

Internationale konkurrence

Politiske målsætninger fx:
85% i 2010 og 95% i 2015,
50% i videregående
uddannelse

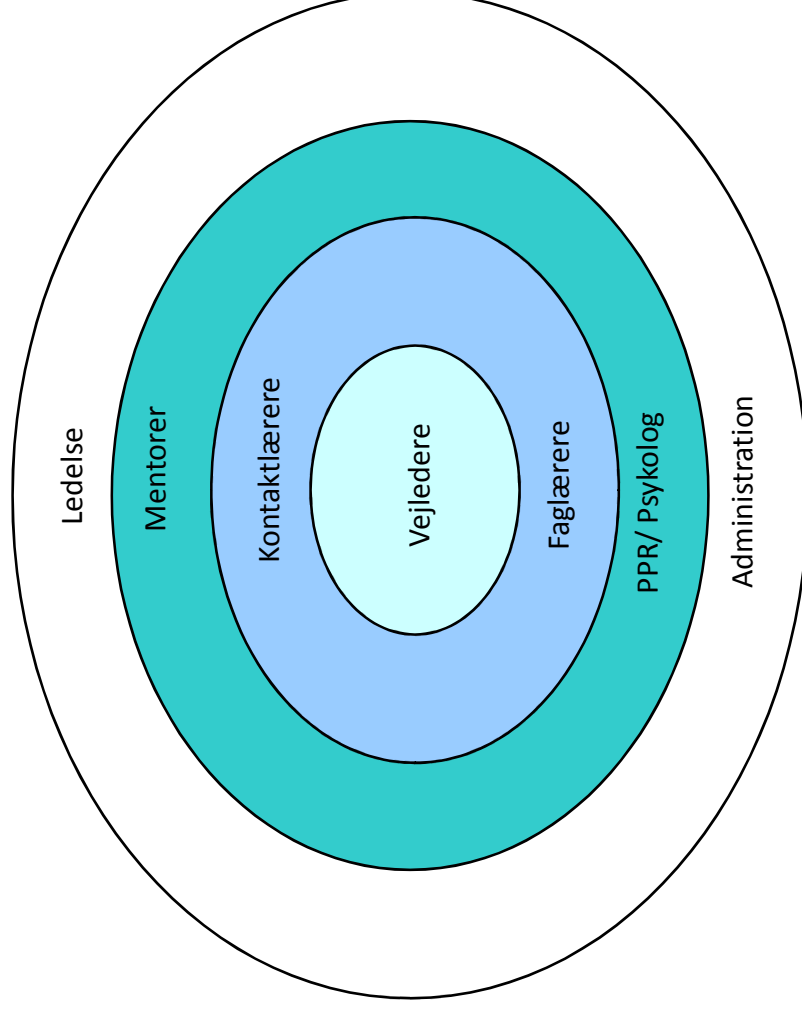
Love og bekendtgørelser,
institutionelle
handleplaner

Fx: Uddannelsesstyper,
taxameter

Vejledningen i organisationen

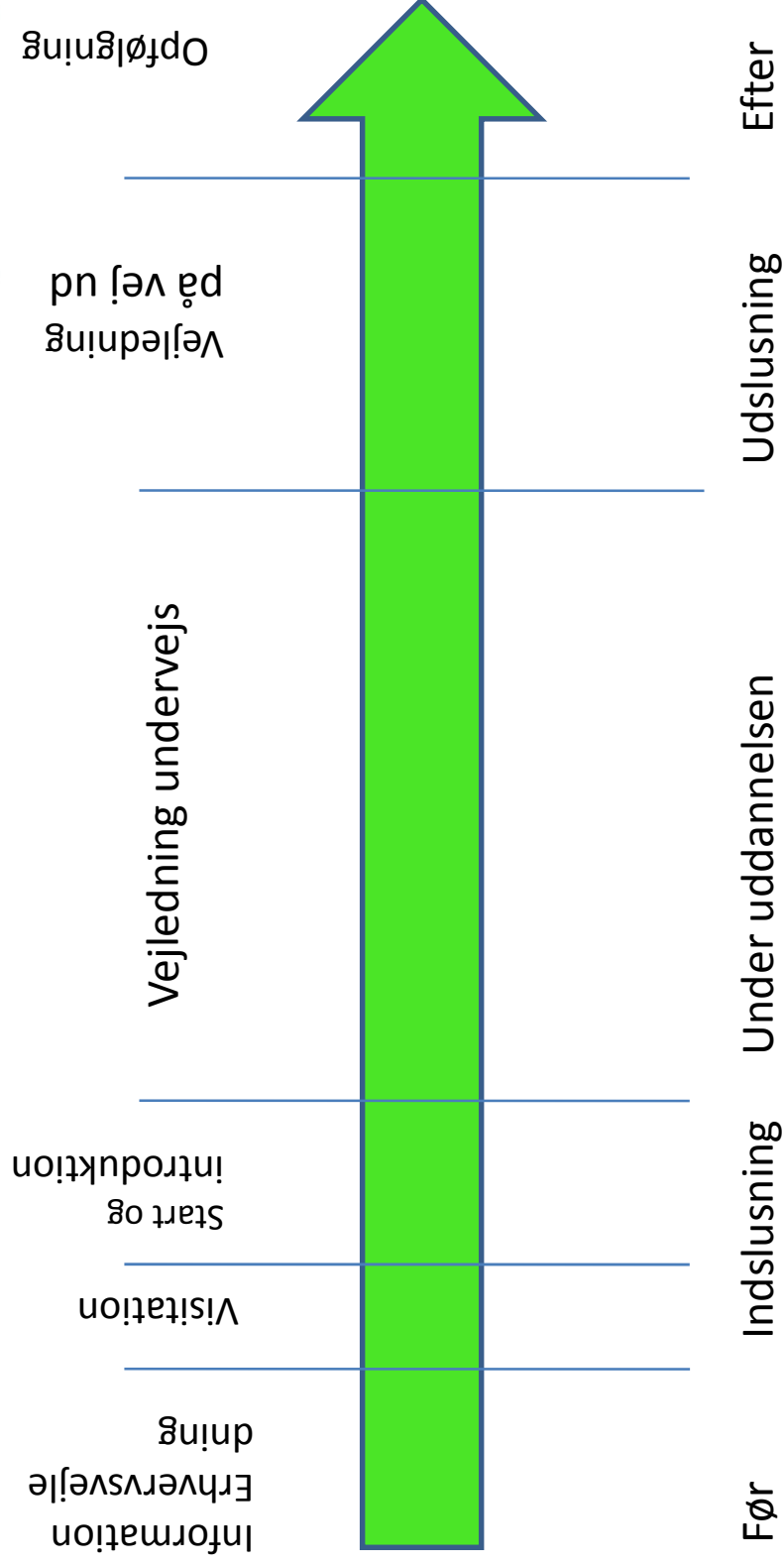
VIDENCENTER FOR
UDDANNELSES- OG
ERHVERVSVEJLEDNING

Vejledningsflow

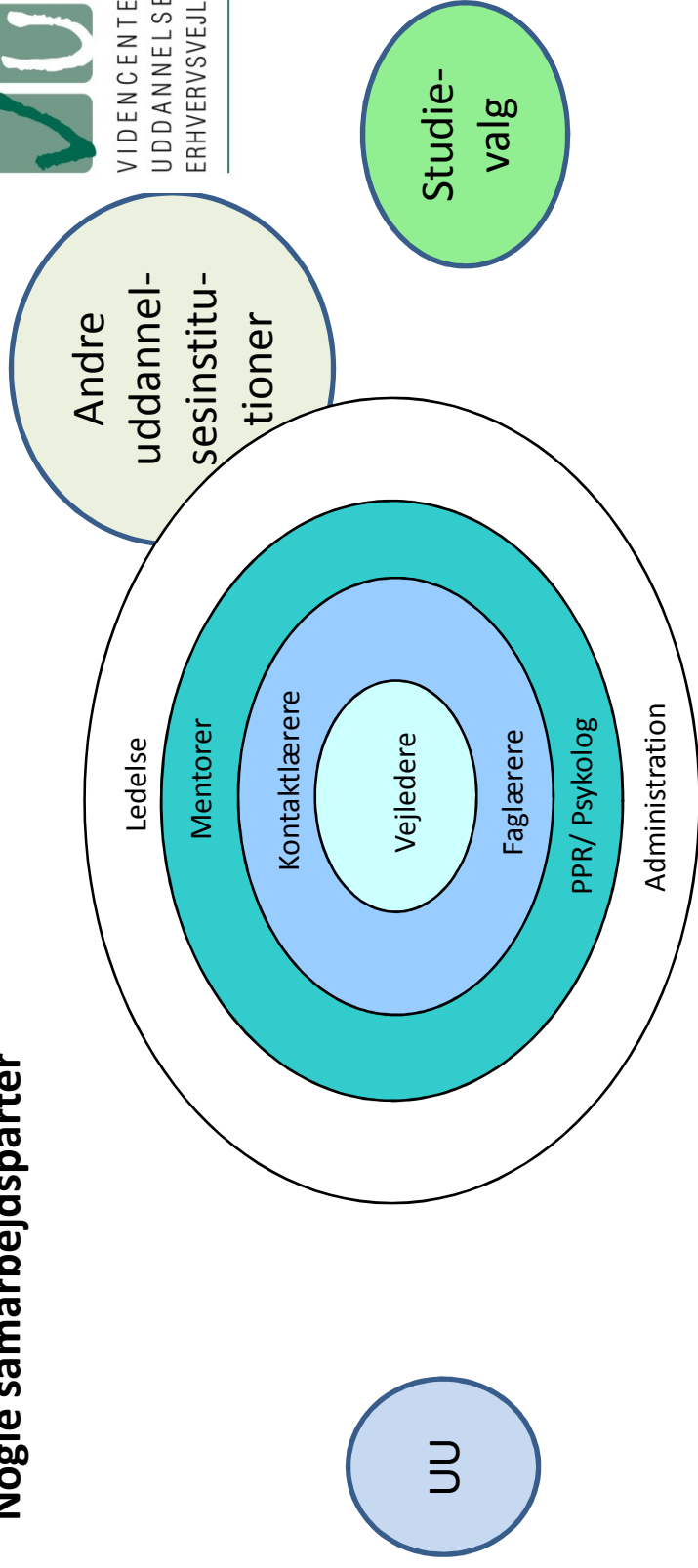
VIDENCENTER FOR
UDDANNELSES- OG
ERHVERVSVEJLEDNING

Nogle samarbejdsparter

VIDENCENTER FOR
UDDANNELSES- OG
ERHVERVSVEJLEDNING

Vejlederkompetencer:

Generelle kompetencer:

- At kunne mestre vejledningsfagligheden generelt for at kunne vælge vejledningsstrategier i de enkelte tilfælde.
- At forstå og møde det enkelte individ i den sociale og psykiske kontekst han/hun befinder sig i.
- Samarbejdskompetencer både internt og eksternt
- Kontekstkendskab. Evnen til at læse sammenhængen, hvori vejledning finder sted. Kunne afkode de politiske krav og forventninger.
- Forstå sin egen foranderlige arbejdssituation gennem forståelse af egen organisations samfundsmæssige opgave og formål.
- Være kontinuerligt lærende.

Specifikke kompetencer for gennemførelsesvejledning i ungdomuddannelserne :

- Med bekendtgørelse 706, 2008 stilles der *uddannelseskra*v til og dermed kompetenceprofil for gennemførelsesvejlederne fremover: Krav om de 3 obligatoriske moduler og et sektorspecifikt modul i DUE.

Resultater af interview

Tendenser i aktørernes syn på vejledningsstrategier – vejlederperspektivet 1

- ❖ Der er en tendens til at det er generelle (skole-) politiske målsætninger der former vejledningsindsatsen og ligger til grund for uddannelsesstedernes strategiske og metodiske overvejelser
- ❖ I de tilfælde hvor der findes en egentlig vejledningsstrategi er denne som regel afdelingsspecifik – der er oftest ingen samlet skolestrategi. Ofte kan hver enkelt vejleder have sin egen strategi.
- ❖ Skolernes vejledningsstrategi er oftest gemt/indbygget i skolernes generelle strategi og/eller i specifikke skolemål – fx reduktion af frafald. Der findes ingen formulerede vejledningsstrategier der forholder sig konkret til afdækning af elevernes vejledningsbehov og/eller af valg af vejledningsfaglige tilgange og metoder

Tendenser i aktørernes syn på vejledningsstrategier – vejlederperspektivet 2

VIDENCENTER FOR
UDDANNELSES- OG
ERHVERVSVEJLEDNING

- ❖ Vejlederne har vanskeligt ved at forholde sig til selve spørgsmålet om en vejledningsstrategi og ved at adskille vejledningsfaglige mål fra fx uddannelsespolitiske mål
- ❖ Vejledning der er initieret af andre end den unge selv er det mest almindelige – elever bliver indkaldt til samtaler
- ❖ Vejlederne kan have vanskeligt ved at adskille deres forskellige roller og de opgaver der knytter sig specifikt til ue-vejledning og til opgaver de bliver sat til at løse som led i skolernes generelle målsætninger

❖ Spørgsmål: Genkender I de tendenser, vi har set, i jeres funktion og institution

Tendenser i opfattelsen af vejledningens rolle og funktion – interessentperspektivet

- ❖ Der er en tendens til at generelle uddannelsespolitiske mål umiddelbart bliver til vejledningsmål (ønsker og krav til vejledningen), hvilket kan resultere i en sammenblanding af problematikker der fx kan ligge i selve uddannelsen (form, indhold, niveau osv.) og problematikker som kan karakteriseres som værende vejledningsfaglige (fx at kvalificere valgprocesser).
- ❖ Politiske mål og kravene til vejledningsindsatsen er upræcise, hvilket betyder at aktørerne selv må ”oversætte” disse til vejledningsfaglige mål
- ❖ Evalueringer på vejledningsområdet fokuserer oftest på vejlederfunktionens evne til at løse problemer der knytter sig til uddannelsespolitiske mål – fx at reducere frafald og belyser kun i ringe omfang hvilken type vejledning der er givet og hvordan denne har virket.
- ❖ Evalueringer af vejledningsindsatsen er oftest kvantitative – fx om en ung har haft samtaler med en vejleder og belyser ikke det vejledningsmetodiske eller indholdsmæssige i disse samtaler

Vejledningsstrategi

VIDENCENTER FOR
UDDANNELSES- OG
ERHVERVSVEJLEDNING

- **At udarbejde en sammenhængende og velfungerende strategi for vejledningen på ungdomsuddannelserne indebærer at kunne balancere mellem mange forskellige – og måske modsatrettede hensyn.**
- **Når der tales om mål for vejledningen i en uddannelsesinstitution er det vigtigt, at der tænkes i *vejledningsmål* og ikke uddannelsesmål**
- **Opgaven kompliceres af, at der er flere forskellige aktører involveret i kontakten til den unge, fx kontaktlærere, mentorer og eksterne konsulenter og af at ansvars- og opgavefordelingen imellem disse ofte ikke er tydeligt formuleret.**
- **I arbejdet med udvikling af en vejledningsstrategi må man derfor nøje overveje hvilken rolle hver enkelt aktør kan eller bør spille i vejledningen af den enkelte unge og der bør arbejdes på at skabe synlighed omkring hver enkelt aktørs kernekompetencer.**

Bekendtgørelsens formål

Bekendtgørelse 706 af 30. juni 2008

VIDENCENTER FOR
UDDANNELSES- OG
ERHVERVSVEJLEDNING

1. Formålet med vejledningen er, at den enkelte elev/studerende/kursist fuldtører den valgte uddannelse med størst muligt fagligt og personligt udbytte eller støttes til at vælge en anden uddannelse.

Stk. 2. Vejledningen skal understøtte elevens/den studerendes/kursistens evne til at træffe begrundede valg og til at gennemføre den uddannelse, som den enkelte vælger, således at en forståelse for sammenhængen mellem de foretagne valg og det efterfølgende uddannelses- eller beskæftigelsesønske opnås.

Stk. 3. Vejledningen skal bidrage til, at elever/studerende/kursister som en del af deres uddannelsesforløb bliver i stand til at formulere mål og delmål med deres uddannelse, opnår et realistisk karrierespæktiv og gode studie- og arbejdsvaner.

Stk. 4. Vejledningen skal gives således, at der for den enkelte sikres sammenhæng og progression i vejledningsindsatsen

Hvad er (god) Vejledningsstrategi?

VIDENCENTER FOR
UDDANNELSES- OG
ERHVERVSVEJLEDNING

En strategi der:

Tager afsæt i funktionens formål

fx at vejledningen skal støtte eleverne i at håndtere valgprocesser, der knytter sig til valg, påbegyndelse og gennemførelse af en uddannelse.

Bygger på veldefinerede mål

fx at vejledningen tager afsæt i elevernes individuelle behov, personlige mål og individuelle karriereønsker

Tilstræber sammenhæng mellem mål og midler

fx hvis målet er at begrænse frafald i uddannelsen, hvilke(n) forestilling har vi om baggrunden til frafald (indsatssteori) og hvilke(n) vejledningsindsats er hensigtsmæssig.

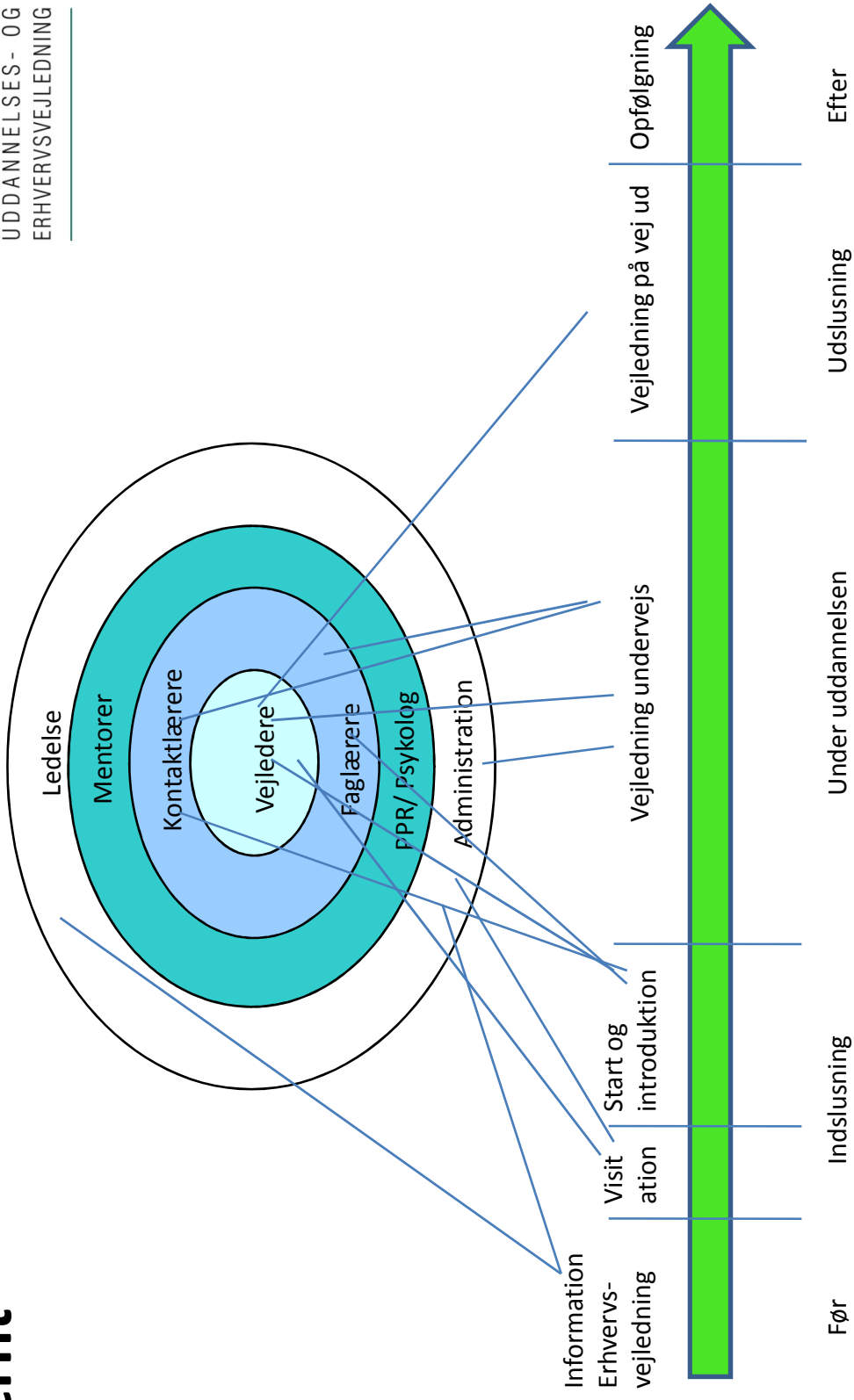
Mål og formål danner grundlag for organisatoriske beslutninger

Fx hvilke vejledningstilbud der etableres og hvem der varetager dem.

Ansvarsfordeling internt

VIDENCENTER FOR
UDDANNELSES- OG
ERHVERVSVEJLEDNING

Eksempler på udvikling af vejledningsstrategier:

VIDENCENTER FOR
UDDANNELSES- OG
ERHVERVSVEJLEDNING

Vi har arbejdet med 4 skoler og der har været 3 forskellige tilgange til arbejdet med at udvikle vejledningsstrategier:

- 1) Med afsæt i bekendtgørelsens formål
 - at opstille en vision for vejledningen ved skolen: at fremstå synligt og tilgængeligt i lokalområdet.
 - For at styrke vejledningsindsatsen er der vedtaget en vejledningsstrategi for en 3-årig periode. Strategien har 4 kerneområder, hvor der stilles krav om:
 - Øget fokus på unge med udvidet behov for vejledning
 - Begrænsning af fravær/frafald mhp øget gennemførelse af uddannelse
 - Øget fokus på multikulturel vejledning
 - Kompetenceudvikling og løbende opkvalificering af vejledningen – herunder internationalisering

Eksempler på udvikling af vejledningsstrategier - fortsat:

VIDENCENTER FOR
UDDANNELSES- OG
ERHVERVSVEJLEDNING

Tilgang 1 – fortsat:

- For hver af indsatsområderne er der gjort status og opstillet målsætning
- Med afsæt i status og erfaringer og målsætningen opstilles en handleplan med udgangspunkt overvejelser over årsager til fx fravær og succeskriterier.

Tilgang 2:

- I forhold til lov om vejledning om gennemførelse af uddannelse, er formålet med vejledningsaktiviteterne på....
- Hvem har problemer i at træffe valg?

Hvem er det?	Adfærd	Vejlednings- behov	Handling
Usikre unge/voksne	Stille/passive i uv Manglende initiativ Uengageret .	Rammer Sociale aktiviteter Selvindsigt/- opfattelse Arbejde med selvidentitet	Samarbejde med kontaktlærere Etablere mentorordning Gruppevejledning Osv.

Eksempler på udvikling af vejledningsstrategier - fortsat

VIDENCENTER FOR
UDDANNELSES- OG
ERHVERVSVEJLEDNING

Tilgang 3:

- Med afsætning i vejledningsflow gennem uddannelsen er der blevet arbejdet med at kategorisere vejledningsaktiviteter i:
 - Før uddannelsesstart : *Hvad er vejledningsfaglige formål med ”før-kontakten”*
fx Brobygning og introduktionskurser: Give et realistisk indblik i gymnasiets dagligdag, såvel fagligt som socialt.
 - Indslusning: *Hvad er vejledningsfaglige formål med indslusningen?*
Fx. Indslusningssamtaler: Med afsæt i uddannelsesplan diskuteres, hvorfor man har valgt gymnasium og overgang fra folkeskole til gymnasial uddannelse.
 - Udslusning: *Vejledningsfaglige formål med udslusning?*
At styrke den unges refleksion med henblik på 2at lære at lære#
At hjælpe den unge ”på vej” – skabe netværk og foretage et kvalificeret og oplyst valg.
At styrke udviklingen af vejledningen vha. evaluering

Til drøftelse

- ❖ **Vejledning som tilbud eller tvang?**
- ❖ **Hvad skal en vejledningsstrategi indeholde og hvorfor?**
- ❖ **Hvilke muligheder og barrierer er der for den videre udvikling i vores institution?**